



Το επιστημονικό έργο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών στο Διαδίκτυο

Ερευνητικό και επιστημονικό υλικό του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ) ψηφιοποιείται και διατίθεται για πρώτη φορά στο Διαδίκτυο, στο νέο Ηλεκτρονικό Αποθετήριο Ήλιος (helios-eie.ekt.gr). Ερευνητικά αποτελέσματα, δημοσιεύσεις/άρθρα σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, εργασίες ερευνητών, πρακτικά συνεδρίων, βιβλία, εκπαιδευτικό υλικό, αρχεία ήχου και εικόνες, σε όλους τους επιστημονικούς τομείς, διατίθενται σε ένα πλήρως οργανωμένο ψηφιακό περιβάλλον που έχει αναπτυχθεί και υποστηρίζεται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) (www.ekt.gr), σύμφωνα με διεθνή πρότυπα.

Το Αποθετήριο Ήλιος - μια υποδομή ψηφιακού περιεχομένου ανοικτής πρόσβασης- συμβάλλει στη συστηματική συλλογή, οργάνωση και online διάθεση του επιστημονικού υλικού των Ερευνητικών Ινστιτούτων του ΕΙΕ (www.eie.gr) στις ανθρωπιστικές και τις θετικές επιστήμες (Ινστιτούτο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας, Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, Ινστιτούτο Βιολογικών Ερευνών και Βιοτεχνολογίας, Ινστιτούτο Θεωρητικής και Φυσικής Χημείας, Ινστιτούτο Οργανικής και Φαρμακευτικής Χημείας), του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και των Μορφωτικών Εκδηλώσεων του Ιδρύματος. Παράλληλα, συνεισφέρει στην αποθήκευση και μακροχρόνια διατήρηση του περιεχομένου.

Μέχρι σήμερα, το Αποθετήριο Ήλιος περιλαμβάνει περίπου 4.000 δημοσιεύματα/εγγραφές, εκ των οποίων περισσότερα από 1.000 είναι πλήρους κειμένου. Το Αποθετήριο εμπλουτίζεται συνεχώς με υλικό των ερευνητών του ΕΙΕ, ενώ αυξάνεται και ο αριθμός των δημοσιευμάτων για τα οποία διατίθενται ελεύθερα τα πλήρη κείμενα, μετά τη διευθέτηση των πνευματικών δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή του ΕΙΕ, καθηγητή Δημήτριο Κυριακίδη "Το ΕΙΕ συμμετέχει ενεργά στις διεθνείς προσπάθειες για την ανοικτή πρόσβαση και, με μεγάλη ευθύνη, δημιούργησε το Αποθετήριο Ήλιος, αναδεικνύοντας τα αποτελέσματα της πολύ-επιστημονικής έρευνας που πραγματοποιείται στο Ίδρυμα στους τομείς των ανθρωπιστικών, φυσικών και τεχνικών επιστημών. Το επιστημονικό έργο των ερευνητών του ΕΙΕ είναι για πρώτη φορά διαθέσιμο, μέσω Διαδικτύου, στην επιστημονική κοινότητα και το ευρύ κοινό". Στους επισκέπτες του Ήλιου παρέχεται η δυνατότητα πλοήγησης στις συλλογές του, εξειδικευμένων αναζητήσεων, αλλά και πρόσβασης σε πλήρη κείμενα επιστημονικού και πολιτιστικού περιεχομένου.

Οι επισκέπτες του Ήλιου έχουν πρόσβαση, μεταξύ άλλων, σε:

- 330 πλήρη κείμενα δημοσιεύσεων (άρθρα περιοδικών και κεφάλαια βιβλίων) σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά και βιβλία διεθνούς κύρους τόσο στις ανθρωπιστικές όσο και στις θετικές επιστήμες,
- 200 κείμενα ομιλιών διακεκριμένων επιστημόνων στο πλαίσιο των μορφωτικών εκδηλώσεων "Επιστήμης Κοινωνία" που επί σειρά ετών διοργανώνει το ΕΙΕ, με στόχο τη διάχυση της επιστημονικής γνώσης στο ευρύ κοινό,
- 215 βιβλία και πρακτικά συνεδρίων που περιλαμβάνουν 40.000 σελίδες: επιστημονικές εκδόσεις των Ινστιτούτων του ΕΙΕ στο πεδίο των Νεοελληνικών και Βυζαντινών Ερευνών και σε θέματα μελέτης της Αρχαιότητας.
- 100 επιστημονικά κείμενα που παρουσιάστηκαν σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια στα γνωστά αντικείμενα Βιολογίας, Βιοτεχνολογίας, Φυσικής, Χημείας, Επιστήμης Υλικών και δημοσιεύθηκαν στα πρακτικά των συνεδρίων
- περισσότερους από 2.000 χάρτες & φωτογραφίες ιστορικών πηγών και μνημείων πολιτισμού (π.χ. επιγραφές, αγάλματα, νομίσματα)
- 100 παρουσιάσεις ομιλητών και βίντεο από ημερίδες και εκδηλώσεις σε θέματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης

- βιβλιογραφικά στοιχεία 3.000 δημοσιευμάτων (επιστημονικά άρθρα σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, βιβλία, πρακτικά συνεδρίων) - 1.800 από αυτά οδηγούν στα πλήρη κείμενα μέσω συνδέσμων στους δικτυακούς τόπους των εκδοτών.

Οι υπηρεσίες του Αποθετηρίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: πλοήγηση στο περιεχόμενο βάσει συλλογών, τίτλου, συγγραφέα, θέματος και ημερομηνίας, απλή και σύνθετη αναζήτηση βάσει συνδυασμού πεδίων, αναζήτηση μόνο στις εγγραφές πλήρων κειμένων, μηχανισμό οργανωμένης κατάθεσης/υποδοχής μεταδεδομένων και ψηφιακών αρχείων, ενημερωτικό και υποστηρικτικό υλικό προς τους χρήστες (συνχές ερωτήσεις, βοήθεια αναζήτησης και χρήσης, κ.λπ.). Πρόσθετες υπηρεσίες επιτρέπουν την αυτό-αρχαιοθέτηση, δηλαδή την υποβολή υλικού από τους ίδιους τους ερευνητές, και τη δημιουργία καταλόγου δημοσιεύσεων για ερευνητές και Ινστιτούτα.

Για την υλοποίηση του Αποθετηρίου Ήλιος επιλέχθηκε η πλατφόρμα ανοικτού λογισμικού DSpace, που αναπτύχθηκε από το MIT και υποστηρίζει περισσότερα από 300 αποθετήρια παγκοσμίως. Το ΕΚΤ ανέπτυξε σημαντικές επεκτάσεις του DSpace σε θέματα που αφορούν τη βελτίωση των λειτουργιών αναζήτησης και ευετηρίασης για την ελληνική γλώσσα, τη διασύνδεση των τεκμηρίων, την προσαρμοστική παρουσίαση τεκμηρίων, τον αυτόματο ποιοτικό έλεγχο και την επεξεργασία των δεδομένων. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η αναζήτηση, πλοήγηση, ανάκτηση και μακροχρόνια διατήρηση των τεκμηρίων, καθώς και η διαλειτουργικότητα με διεθνή αποθετήρια και μηχανές αναζήτησης. Σημειώνεται ότι τα Ηλεκτρονικά Αποθετήρια Ανοικτής Πρόσβασης είναι υποδομές οργανωμένου ψηφιακού περιεχομένου που παρέχουν ελεύθερη και χωρίς περιορισμό πρόσβαση σε επιστημονικό και ερευνητικό υλικό (άρθρα, βιβλία, μονογραφίες, διδακτορικές διατριβές, συνέδρια, εκπαιδευτικό υλικό, αρχεία ήχου και εικόνες κ.ά.). Στα Ιδρυματικά Αποθετήρια συγκεντρώνεται υλικό που αφορά έναν ακαδημαϊκό ή ερευνητικό οργανισμό, ενώ στα Θεματικά Αποθετήρια το υλικό που συγκεντρώνεται αφορά κάποιον επιστημονικό κλάδο.

Οι υποδομές ανοικτής πρόσβασης που αναπτύσσει το ΕΚΤ, με ελεύθερη διάθεση του περιεχομένου στο Διαδίκτυο είναι: το Αποθετήριο Ήλιος του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, το Θεματικό Αποθετήριο Πανδέκτης για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες με σημαντικές ψηφιακές συλλογές ιστορίας και πολιτισμού, τα διεθνή Επιστημονικά Περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης: Βυζαντινά Σύμμεκτα, Τεκμήρια και Historical Review και οι περιοδικές εκδόσεις "Ενημερωτικό Δελτίο" και "Τετράδια Εργασίας" του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών/ΕΙΕ. Επίσης, το ΕΚΤ λειτουργεί τον μοναδικό ελληνικό δικτυακό τόπο για την ανοικτή πρόσβαση (www.openaccess.gr), με όλες τις πληροφορίες για την Ανοικτή Πρόσβαση και τις εθνικές και διεθνείς πολιτικές, χρήσιμες διευθύνσεις σε ψηφιακές βιβλιοθήκες, αποθετήρια και επιστημονικά περιοδικά, καθώς και νέα και εκδηλώσεις στην Ελλάδα και τον κόσμο. Οι υποδομές ανοικτής πρόσβασης υλοποιούνται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του έργου "Εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα Έρευνας και Τεχνολογίας - Γ' Φάση Αποθετήρια και Επιστημονικά Ηλεκτρονικά Περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης" το οποίο συγχρηματοδοτείται κατά 80% από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και κατά 20% από το Ελληνικό Δημόσιο (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Κοινωνία της Πληροφορίας", Γ' ΚΠΣ 2000-2006).

Ηλεκτρονικό Αποθετήριο Ήλιος
<http://helios-eie.ekt.gr/>

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
<http://www.eie.gr/>

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
<http://www.ekt.gr/>

Αισιοδοξία για το μέλλον της σχέσης των Ελλήνων με το Διαδίκτυο

Τέσσερα στα δέκα ελληνικά νοικοκυριά είναι συνδεδεμένα στο Διαδίκτυο, ο Η/Υ αποτελεί πλέον οικιακή συσκευή και το μέσο κόστος του έπεσε στα 450 ευρώ. Όσο για τις ελληνικές επιχειρήσεις, με ποσοστό πρόσβασης να φτάνει το 96,6% παρουσιάζουν εικόνα αντίστοιχη με εκείνη των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών. Είναι, πάντως, η νέα γενιά που οδηγεί την κούρσα για τη σύγκλιση της χώρας μας με την ΕΕ, με 9 στα 10 άτομα ηλικίας 16-24 να "σερφάρουν" στον Παγκόσμιο Ιστό.

Αισιόδοξα είναι τα μηνύματα που προκύπτουν από τα στοιχεία της ετήσιας μέτρησης του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας για τους ρυθμούς επιτάχυνσης της χώρας μας ως προς τη χρήση Διαδικτύου. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των μετρήσεων, το 2008 σημειώθηκε η μεγαλύτερη άνοδος της τετραετίας στη χρήση του Internet από τα ελληνικά νοικοκυριά, με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης για τα τελευταία 4 έτη το 17,6%. Την ίδια περίοδο, ο μέσος ετήσιος ρυθμός της Ευρώπης εκτιμάται σε 7,7%.

Παράλληλα με την εντατικοποίηση της χρήσης του Διαδικτύου (66% των Ελλήνων χρηστών το χρησιμοποιούν καθημερινά), ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι αλλαγές στη συμπεριφορά των χρηστών. Έτσι, φαίνεται να αξιοποιούνται πια περισσότερες από τις δυνατότητες επικοινωνίας και ψυχαγωγίας που προσφέρει το Διαδίκτυο (τηλεφωνικές κλήσεις, στιγμιαία μηνύματα, ηλεκτρονικά fora, blogs, "κατέβασμα" μουσικής, διαδικτυακά παιχνίδια), εκτός από τις "παράδοσιακές" ηλεκτρονικές υπηρεσίες (αναζήτηση πληροφοριών και χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

Πάντως, αν και σημειώθηκε αύξηση στο ποσοστό του πληθυσμού που πραγματο-



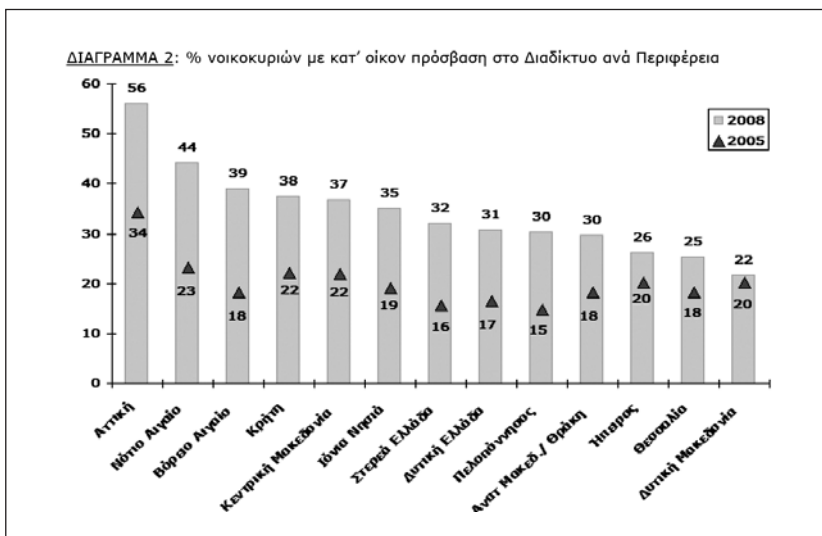
ποίησε ηλεκτρονικές αγορές, οι Έλληνες καταναλωτές δε φαίνεται να αξιοποιούν ακόμα τις δυνατότητες του ηλεκτρονικού εμπορίου. Επωφελοούνται, όμως, από τις δυνατότητες των νέων ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών. Πλέον, 1 στους 5 Έλληνες χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο στις σχέσεις του με το Δημόσιο με σημαντική αύξηση σε όλους τους τύπους συναλλαγής με Δημόσιες Υπηρεσίες.

Σημαντική άνοδο παρουσίασαν και οι ευρωζωνικές συνδέσεις, με το 23% των ελληνικών νοικοκυριών και 7 στους 10 χρήστες του Διαδικτύου να διαθέτουν ευρωζωνική σύνδεση. Παραμένει, πάντως, τεράστιο το ψηφιακό χάσμα ανάμεσα στις αστικές και τουριστικές περιοχές και τα αγροτικά και ημιαστικά κέντρα. Αν και σημαντικές αυξήσεις του 2008 αφορούν σε όλες τις Περι-

φέρειες της χώρας, είναι ουσιαστικά ορατή η διαμόρφωση περιφερειών δυο ταχυτήτων στη χρήση του Διαδικτύου.

Μεγάλο είναι και το ελληνικό χάσμα "των γενεών" όσον αφορά την υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών, με την ηλικιακή ομάδα 35-54 να απέχει κατά πολύ του ευρωπαϊκού μέσου όρου χρήσης του Διαδικτύου, την ίδια στιγμή που οι ηλικίες 16-24 έχουν πλέον συγκλίνει με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές. Στην ίδια ηλικιακή ομάδα εμφανίζονται και οι μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ φύλου, μορφωτικού επιπέδου και επιπέδου αστικότητας (χρήστες είναι κατά κύριο λόγο άνδρες υψηλού και μεσαίου μορφωτικού επιπέδου, κάτοικοι αστικών κέντρων), ενώ η νέα γενιά δε φαίνεται να επηρεάζεται από τους παραπάνω παράγοντες.

Τέλος, αντίστοιχη με των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών είναι η εικόνα που παρουσιάζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις με περισσότερους από 10 εργαζομένους, με το 96,6% αυτών να έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο, ενώ και οι μικρότερες επιχειρήσεις κερδίζουν έδαφος (μια στις δυο έχει πλέον πρόσβαση). Πάντως, όπως και για τους ιδιώτες, οι ηλεκτρονικές συναλλαγές εξακολουθούν να εμφανίζονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, όπως και η διασύνδεση με άλλες επιχειρήσεις.



i
 Δελτίο Τύπου Παρατηρητηρίου για την ΚτΠ
http://www.observatory.gr/files/press_releases/090401_DT_i2010.pdf
 Μέτρηση των δεικτών i2010
<http://www.observatory.gr/page/default.asp?la=1&id=2101&pk=423&return=183>



Το "ηλεκτρονικό πολυκατάστημα" της Δημόσιας Διοίκησης

Ένα νέο ηλεκτρονικό εργαλείο για τη διευκόλυνση του πολίτη στην αλληλεπίδρασή του με τον κρατικό μηχανισμό, η Εθνική Πύλη Δημόσιας Διοίκησης "Ermis", παρουσιάστηκε πρόσφατα από το Υπουργείο Εσωτερικών και την Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ φιλοδοξώντας να εισάγει την Ελλάδα στην εποχή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και να συμβάλει στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης.

Η Εθνική Πύλη Δημόσιας Διοίκησης www.ermis.gov.gr φιλοδοξεί, ουσιαστικά, να αποτελέσει ένα "ηλεκτρονικό πολυκατάστημα" όπου ο πολίτης θα μπορεί εύκολα και χωρίς γραφειοκρατική ταλαιπωρία να διεκπεραιώνει το σύνολο των συναλλαγών του με τον κρατικό μηχανισμό, από τη χορήγηση μιας απλής βεβαίωσης ή πιστοποιητικού μέχρι εγγραφή σε μητρώα ασφαλισμένων ή έναρξη εργασιών ατομικής επιχείρησης. Αν και προς το παρόν, ελάχιστες είναι οι υπηρεσίες που μπορούν να διεκπεραιωθούν πλήρως ηλεκτρονικά, χωρίς δηλαδή να χρειαστεί ο πολίτης να μεταβεί σε κάποιο ΚΕΠ μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησής του, προβλέπεται διαρκής βελτιστοποίηση του περιεχομένου της Πύλης και σταδιακή εξέλιξη της, έτσι ώστε να προσφέρει ολόένα και περισσότερες υπηρεσίες.

Τρεις είναι οι άξονες στους οποίους κινείται το έργο: Η Παροχή πληροφοριών, η Διαλειτουργικότητα και η Ασφάλεια των συναλλαγών. Η παροχή πληροφοριών αφορά την ολοκληρωμένη συλλογή και οργάνωση της απαιτούμενης πληροφορίας από το σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης και την διάθεσή της στο Διαδίκτυο για την αξιόπιστη ενημέρωση πολιτών και επιχειρήσεων. Η διαλειτουργικότητα αφορά την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών που θα επιτρέπουν την πλήρη επικοινωνία μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων της δημόσιας διοίκησης και την ανάπτυξη εφαρμογών για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών συναλλαγών από ένα σημείο. Τέλος, η απόλυτη ασφάλεια στις υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα εξασφαλιστεί με την χρήση κλιμακούμενων μεθόδων ψηφιακής αυθεντικοποίησης πολιτών και επιχειρήσεων.



Και αν ο "Ermis" στοχεύει να συμβάλει στον γενικότερο εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης, φέρνοντας την Ελλάδα ένα βήμα πιο κοντά στην ψηφιοποίηση και διάχυση της δημόσιας πληροφορίας και των συναλλαγών στο Διαδίκτυο, ένα άλλο έργο έρχεται, σχεδόν παράλληλα, να εξασφαλίσει, όπου αυτό είναι δυνατό, διαφάνεια στη δράση του κρατικού μηχανισμού. Πρόκειται για την "Εφημερίδα της Υπηρεσίας", μια ιστοσελίδα την οποία κάθε δημόσια υπηρεσία καλείται, σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών Προκόπη Παυλόπουλου, να δημιουργήσει και να συντηρεί στο δικτυακό της τόπο. Στην ιστοσελίδα αυτή θα δημοσιοποιούνται όλα τα διοικητικά έγγραφα που παράγει η εκάστοτε υπηρεσία καθημερινά, δημιουργώντας πρακτικά μια ηλεκτρονική εφημερίδα ανάλογη της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως για κάθε φορέα.

Εθνική Πύλη Δημόσιας Διοίκησης "Ermis"
<http://www.ermis.gov.gr/portal/page/portal/ermis/>

Εγκύκλιος του Υπουργού Εσωτερικών Καθηγητή Προκόπη Παυλόπουλου με θέμα: "Εφημερίδα της Υπηρεσίας"
http://www.ypes.gr/ypes_po/detail.asp?docid=2087

Η ψηφιακή "Αρχαιολογία της Πόλης των Αθηνών"

Η χαοτική ρυμοτομική διάρθρωση και οι έντονοι ρυθμοί της Αθήνας επισκιάζουν το ιστορικό παρελθόν της σύγχρονης αστικής εικόνας της. Αυτή την, άγνωστη για πολλούς, ιστορική συνέχεια του αθηναϊκού αστικού τοπίου προβάλλει το ψηφιακό έργο "Αρχαιολογία της Πόλης των Αθηνών" που υλοποιήθηκε από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών -υπό την επιστημονική ευθύνη του κ. Νίκου Γ. Μοσχονά, Ιστορικού και Διευθυντή Ερευνών Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών- στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας".

Το έργο στηρίζεται στην ψηφιοποίηση των κειμένων μιας σειράς δώδεκα διαλέξεων που πραγματοποιήθηκαν το 1994 και περιέχονταν στην εξαντλημένη ομώνυμη έκδοση του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Αθήνα, 1996). Η ψηφιακή έκδοση εμπλουτίζεται και συμπληρώνεται με τη σύνταξη νέων κεφαλαίων, ενώ η ιστορική διάρκεια του αθηναϊκού τοπίου από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι τη σύγχρονη εποχή τεκμηριώνεται περαιτέρω από την παράθεση φιλολογικών πηγών και μαρτυριών -τόσο στην



πρωτότυπη μορφή τους όσο και σε νεοελληνική μετάφραση.

Τα κείμενα, που έχουν μεταφραστεί και στην αγγλική γλώσσα, συνοδεύονται από πλούσιο εικονογραφικό υλικό, προϊόν ειδικής έρευνας (πρωτότυπες φωτογραφίες, απεικονίσεις, σχέδια, χάρτες, τοπογραφικά διαγράμματα, κατόψεις κτιρίων). Σημαντική προσθήκη αποτελεί το πλούσιο Αρχείο Νεότερων Μνημείων, αλλά και το ιστορικό ντοκιμαντέρ - αφιέρωμα στα νεοκλασικά σπίτια της Αθήνας, με τίτλο "Αιδ' Εἰς Αθήναι... η πριν πόλις", με κείμενα Γιάννη Τσαρούχη και εικόνες Σπύρου Βασιλείου, σε σενάριο και σκηνοθεσία του Νίκου Γραμματικόπουλου (1980, 20').

Μερικά από τα θέματα/ενότητες του δικτυακού τόπου είναι: Η Αθήνα στην προϊστορική εποχή, Σκοτεινοί αιώνες - Κλασικοί χρόνοι, Τοπογραφικά ζητήματα της Ακροπόλεως, Η Αθήνα κατά την ελληνιστική περίοδο, Ρωμαϊκή Αγορά: Το πρώτο εμπορικό κέντρο της Αθήνας, Η τοπογραφία της Αθήνας στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή εποχή, Οι νομισματοκοπίες των Αθηνών, Ο Μοροζίνι στην Αθήνα, Η Αθήνα τον 19ο αιώνα: Από επαρχιακή πόλη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, πρωτεύουσα του Ελληνικού Βασιλείου, Η Αθήνα τον 19ο αιώνα-Συνοικία Μεταξουργείο, Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία: μια νέα συνείδηση για την πόλη της Αθήνας στα τέλη τον 19ο αιώνα, Διατηρητέα νεοκλασικά κτήρια της Αθήνας.

Η Ψηφιακή Αρχαιολογία των Αθηνών
<http://www.eie.gr/archaeologia/>

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
<http://www.eie.gr>



"Εξυπνη" διδασκαλία με νέες τεχνολογίες, από Έλληνες εκπαιδευτικούς

Σημαντικές διακρίσεις απονεμήθηκαν σε τρεις Έλληνες εκπαιδευτικούς, τους Κώστα Δημητρίου, Γιώργο Διπλήρη και Θοδωρή Ανδριόπουλο, οι οποίοι συμμετείχαν στο 6ο Πανευρωπαϊκό Φόρουμ Πρωτοπόρων Δασκάλων της Microsoft, που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη της Αυστρίας, από 24 έως 27 Μαρτίου. Στο επίκεντρο της εκδήλωσης υπήρξε η ανάδειξη χρήσης καινοτόμων εφαρμογών της τεχνολογίας στην εκπαίδευση και η εποικοδομητική ανταλλαγή επιτυχημένων πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών της εκπαιδευτικής κοινότητας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι Κώστας Δημητρίου και Γιώργος Διπλήρης (Κολλέγιο Ψυχικού) κέρδισαν την τρίτη θέση στην κατηγορία "Καινοτομία στο Περιεχόμενο" του διαγωνισμού, συμμετέχοντας με την εργασία "Από τον Newton στο CERN". Με αυτήν την προτεινόμενη εκπαιδευτική δραστηριότητα, οι μαθητές καλούνται να παρακολουθήσουν μέσα από ένα "εικονικό τηλεσκόπιο" την κίνηση των πλανητών χρησιμοποιώντας το δωρεάν λογισμικό της Microsoft World Wide Telescope, να μελετήσουν το θεωρητικό υπόβαθρο της τροχιάς των πλανητών και των φορτισμένων σωματιδίων και να κατασκευάσουν μοντέλα προσομοίωσης στον υπολογιστή. Στη συνέχεια επικοινωνήσαν μέσω τηλεδιάσκεψης με επιστήμονες του CERN οι οποίοι απάντησαν στις ερωτήσεις των μαθητών.

Επιπλέον, ο Θοδωρής Ανδριόπουλος (Κολλέγιο Ανατόλια) με την εργασία "Ποιος σκότωσε τον κύριο Χ?" με θέμα την εξιχνίαση ενός φανταστικού φόνου από τους μαθητές, χρησιμοποιώντας γεωμετρικούς και μαθηματικούς γρίφους, έλαβε την τρίτη θέση στην ειδική κατηγορία όπου όλοι οι Ευρωπαίοι συνάδελφοι εκπαιδευτικοί ψηφίζουν την καλύτερη εργασία.

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Πρωτοπόρων Δασκάλων της Microsoft, που πραγματοποιείται φέτος για έκτη συνεχόμενη χρονιά, συγκέντρωσε περισσότερους από 150 εκπροσώπους της εκπαιδευτικής κοινότητας προερχόμενους από 40 χώρες της Ευρώπης. Κατά τη διάρκεια του Φόρουμ, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν ιδέες, εμπειρίες και πρακτικές αναφορικά με την ενσωμάτωση της τεχνολογίας και την ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας στη σχολική αίθουσα. Παράλληλα, ενημερώθηκαν για τις τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της εκπαίδευσης και συμμετείχαν σε ομαδικές δραστηριότητες, που διευκολύνουν την ανταλλαγή γνώσης και επαγγελματικής εμπειρίας.

Σημειώνεται ότι στο διαγωνιστικό μέρος του Φόρουμ συμμετείχαν όσοι εκπαιδευτικοί αναδείχθηκαν κατά το "Διαγωνισμό Πρωτοπόρων Δασκάλων και Καθηγητών" που διοργανώνεται σε επίπεδο κρατών, ενώ οι βραβευθέντες θέτουν υποψηφιό-

i

Microsoft European Innovative Teachers Forum 2009, Austria
<http://www.microsoft.com/emea/presscentre/InnovativeTeachers%20VPR/default.aspx>

Πρόγραμμα "Συεργάτες στη Μάθηση"
<http://www.microsoft.com/hellas/education/pil/default.aspx>

Οι βραβευμένες εργασίες των Ελλήνων εκπαιδευτικών
<http://www.e-yliko.gr/Lists/List42/DispForm.aspx?ID=301>

Microsoft-Hellas (Σχετικό Δελτίο Τύπου)
<http://www.microsoft.com/hellas/press/2008/innovateTeachersforum.msp>

τητα για τη συμμετοχή τους στο Διεθνές Συνέδριο Πρωτοπόρων Δασκάλων της Microsoft, τον προσεχή Νοέμβριο στη Βραζιλία.

Οι παραπάνω δράσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Microsoft "Συεργάτες στη Μάθηση". Στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η προώθηση της χρήσης της τεχνολογίας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το λογισμικό στη δημιουργία καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και στην ανάπτυξη νέων ευκαιριών μάθησης.





Web Science Conference 2009: Το συνέδριο που γέννησε μια επιστήμη

Το πρώτο παγκόσμιο συνέδριο αφιερωμένο στην επιστημονική μελέτη των κοινωνικών και τεχνολογικών διαστάσεων του Διαδικτύου, το "Web Science Conference 2009: Society On-Line", πραγματοποιήθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία στη χώρα μας μεταξύ 18 και 20 Μαρτίου, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας νέας επιστήμης, της Επιστήμης του Παγκόσμιου Ιστού (Web Science).

Το 1ο Web Science Conference, το οποίο πραγματοποιήθηκε μαζί με το 4ο Διεθνές Συνέδριο "Πολιτισμική Σύγκληση και Ψηφιακή Τεχνολογία" στο Κέντρο Πολιτισμού "Ελληνικός Κόσμος", διοργανώθηκε από το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού και το Web Science Research Initiative (WSRI) - μια κοινή προσπάθεια του Computer Science and Artificial Intelligence Laboratory του MIT και του School of Electronics and Computer Science του University of Southampton για την οργάνωση και τη συστηματοποίηση των επιστημονικών εξελίξεων που θα καθορίσουν τη μελλοντική δομή και τη χρήση του Παγκόσμιου Ιστού.

Μάλιστα ο Sir Tim Berners-Lee, εφευρέτης του World Wide Web (WWW) και

ιδρυτικό στέλεχος του WSRI, ήταν ένας από τους επιφανείς ομιλητές του Συνεδρίου, μαζί με τον καθηγητή Ιωσήφ Σηφάκη -τον πρώτο Έλληνα που τιμήθηκε με βραβείο Turing- και την καθηγήτρια Dame Wendy Hall, διευθύντρια και επίσης ιδρυτικό στέλεχος του WSRI.

Η πρωτοβουλία για την Επιστήμη του Παγκόσμιου Ιστού έχει στόχο την κατανόηση του αντίκτυπου των τεχνολογιών της πληροφορικής και του Web στο επιστημονικό πεδίο και στην καθημερινή πρακτική. Παράλληλα, αποσκοπεί στην προαγωγή της έρευνας και στην παραγωγή επιστημονικής γνώσης για την περαιτέρω ανάπτυξη του World Wide Web, με έμφαση στις τεχνολογικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και ψυχολογικές διαστάσεις της παρουσίας του ατόμου-χρήστη στη society on-line.

Στο πλαίσιο αυτό και για πρώτη φορά παγκοσμίως, κορυφαίοι επιστήμονες από τον χώρο της τεχνολογίας, της πληροφορικής και των κοινωνικών επιστημών, καθώς και εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου και του πολιτισμού, κατέθε-

σαν τις απόψεις τους για τις πολυποικίλες διαστάσεις του Διαδικτύου σήμερα, ως αυθύπαρκτου και καινοτόμου δημιουργήματος, με ολοένα αυξανόμενο ρόλο σε τομείς όπως η έρευνα, η υγεία, η επιχειρηματικότητα, η πολιτική, ο πολιτισμός, η ψυχαγωγία.

Από τις 18 μέχρι τις 20 Μαρτίου, λοιπόν, αναλύθηκαν ζητήματα όπως η ανάπτυξη νέων θεωρητικών εννοιών και εμπειρικών επιστημονικών εργαλείων για το Web, η διαμόρφωση κριτηρίων και μεθοδολογιών μελέτης των ατόμων και των κοινοτήτων on-line, η διερεύνηση και η διαμόρφωση της on-line συμπεριφοράς του ατόμου-χρήστη σε πολιτικό, ψυχολογικό, εμπορικό και επιχειρηματικό επίπεδο, η αξιοπιστία και η ευχρηστία των διαδικτυακών εφαρμογών, η ιδιωτικότητα και η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η ασφάλεια και η διαφάνεια στο Web.

Στην ενότητα για τον πολιτισμό παρουσιάστηκε η σχέση του Παγκόσμιου Ιστού με τον πολιτισμό, η χρήση και διάδοση της πολιτισμικής πληροφορίας μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας, καθώς και η συμβολή της τελευταίας στη διαμόρφωση ενός ηθικού σύγκλησης και ανάδειξης των πολιτισμών.

Κοινός τόπος για τους περισσότερους ομιλητές ήταν η ανάγκη για διεπιστημονική διερεύνηση του Web. Το Συνέδριο έθεσε τις πρώτες διεπιστημονικές βάσεις για τους θεωρητικούς και μεθοδολογικούς άξονες της Επιστήμης του Παγκόσμιου Ιστού, θέτοντας, παράλληλα, τις διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στην επιστήμη της Πληροφορικής και τη νέα επιστήμη. Το πρώτο στη νοτιανατολική Ευρώπη, μάλιστα, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών με αντικείμενο την επιστήμη του Διαδικτύου, θα λειτουργήσει στη Βέροια, μετά από πρόταση καθηγητών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και την αποδοχή της από το Δημοτικό Συμβούλιο της πόλης.

Οι εισηγήσεις των ομιλητών διατίθενται στον δικτυακό τόπο του συνεδρίου.



Ο Sir Tim Berners Lee στο συνέδριο του ΙΜΕ.

WebSci'09: Society On-Line
<http://www.websci09.org/>

4ο Διεθνές Συνέδριο "Πολιτισμική Σύγκληση και Ψηφιακή Τεχνολογία"
<http://www.fhw.gr/conferences/1ws-4ccdt/gr/index.html>

Σχετικό Δελτίο Τύπου ΙΜΕ
<http://www.fhw.gr/depts/pressoffice/index.php?lg=1&state=del&id=92&sy=2009>



Τρεις αξιόλογες προσπάθειες στο Διαδίκτυο για την κατάκτηση της γνώσης

Η ελεύθερη παροχή γνώσης (εγκυκλοπαιδικής, αλλήλα και εξειδικευμένης) μέσω Διαδικτύου κερδίζει συνεχώς έδαφος, με τους βιβλιοθηκονόμους να ασχολούνται ολοένα και περισσότερο με "άυλο" γνωστικό περιεχόμενο και τους χρήστες του Διαδικτύου να αποκομίζουν πολύτιμες πληροφορίες, χρήσιμα δεδομένα ή απλά περιεκτικές απαντήσεις σε συνθησιμένα ερωτήματά τους.

Εδώ και λίγες εβδομάδες, δύο από τους πιο διαδεδομένους δικτυακούς τόπους, Librarians' Internet Index (LII) και Internet Public Library (IPL), που βασίζονται σε πόρους επαγγελματιών βιβλιοθηκονόμων, πορεύονται μαζί. Σκοπός τους δεν είναι άλλος παρά η παροχή γνώσης online σε κάθε ενδιαφερόμενο, απλό χρήστη του Διαδικτύου.

Το LII (www.lii.org) αποτελείται από μια δικτυακή βάση δεδομένων, καθώς και ένα εβδομαδιαίο ενημερωτικό online δελτίο - και τα δύο με αντικείμενο την εγκυκλοπαιδική γνώση. Η χρηματοδότηση του εγχειρήματος προέρχεται από δημόσιους πόρους και η φιλοξενία, όπως και η διαχείριση του περιεχομένου του, γίνεται από το Califa Library Group. Πίσω από το LII βρίσκεται το Berkley Public Library Index, οι ρίζες του οποίου βρίσκονται στις αρχές της δεκαετίας του '90. Το σημερινό του όνομα (Librarians' Internet Index) το πήρε το 1997 και το site του αναγνωρίστηκε σαν ένα από τα καλύτερα Free Reference Web Sites από το Machine-Assisted Reference Section (MARS) της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκονόμων (American Library Association - ALA). Το LII διαθέτει σήμερα μια βάση με περισσότερες από 40.000 online εγγραφές, ενώ άλλες 20.000 προέρχονται από offline πηγές.

Και για το IPL, όμως, η ιστορία ξεκίνησε την προηγούμενη δεκαετία. Στις αρχές Ιανουαρίου του 1995, τριάντα πέντε τελειόφοιτοι σπουδαστές του πανεπιστημίου του Μίσιγκαν, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Τζόζεφ Τζέινς, άρχισαν να εργάζονται σε ένα νέο, φιλόδοξο σχέδιο με την επωνυμία Internet Public Library: τη μελέτη και ανάπτυξη ενός πρότυπου δικτύου διασύνδεσης βιβλιοθηκών και άλλων πηγών πληροφόρησης, με σκοπό την απάντηση (σχεδόν) κάθε είδους εγκυκλοπαιδικών ερωτημάτων από τους χρήστες του Διαδικτύου, απευθείας, αλλήλα και με την παράθεση εκατοντάδων ελεγμένων συνδέσμων, που παραπέμπουν σε εξειδικευμένες δικτυακές πηγές ενημέρωσης.

Επισκεπτόμενος, κάθε ενδιαφερόμενος, τη διεύθυνση www.ipl.org/div/askus/, μπορούσε να θέσει τη δική του ερώτηση και σίγουρα θα λάμβανε μια απάντηση. Το 2003, και ενώ είχαν ήδη απαντηθεί περισσότερες από 40.000 ερωτήσεις επισκεπτών του site (www.ipl.org), το έργο της IPL άρχισε να αναγνωρίζεται ευρύτερα και μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας, όπως η Intel και η Sun Microsystems, της δώρισαν τον απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό ώστε να λειτουργεί καλύτερα και αποδοτικότερα. Η IPL, που το

2005 γιόρτασε δέκα χρόνια λειτουργίας, συνέχισε να εξυπηρετεί καθημερινά εκατοντάδες χρήστες του κυβερνοχώρου.

Σήμερα πλέον, LII και IPL, φιλοξενούμενα από τους servers του γνωστού κολλεγίου πληροφορικής και τεχνολογίας Drexel (iSchool), προχωρούν σε νέα διαδικτυακά μονοπάτια. Και, το σημαντικότερο, δεν είναι μόνα τους. Και καθώς η γνώση είναι μία -είτε "παράγεται" τη στιγμή που κάποιος τη ζητά, είτε προέρχεται από ήδη δημοσιευμένο υλικό (βιβλία)- κάποιιοι άλλοι σκέφτηκαν να εκμεταλλευθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη δημοσιευμένη γνώση.

Η online πρόσβαση, λοιπόν, σε ορισμένα από τα σημαντικότερα βιβλία του κόσμου ήταν ο στόχος ακόμη μιας φιλόδοξης προσπάθειας, που ξεκίνησε την εποχή που έκαναν τα πρώτα τους βήματα τα LII και IPL. Το όνομά της είναι Internet Archive (www.archive.org). Πρόκειται για μια μη κερδοσκοπική οργάνωση, η οποία από το 1996 συλλέγει, ταξινομεί και αποθηκεύει δικτυακό υλικό κάθε είδους (κείμενα, ήχους, βίντεο, λογισμικό, ιστοσελίδες), έτοιμο προς αναζήτηση και ανάκτηση από κάθε ενδιαφερόμενο χρήστη του Διαδικτύου. Πρόσφατα, με το σχέδιο Ανοικτή Βιβλιοθήκη (Open Library), το Internet Archive θέλησε να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα. Τα βιβλία σαρώνονται και κατόπιν προσφέρονται προς ελεύθερη ανάγνωση online, σε μια νέα, φιλική προς τον χρήστη, μορφή, που πλησιάζει το κλασικό ξεφύλλισμα με το χέρι. Αν, δε, πρόκειται για βιβλία δίχως δικαιώματα, τότε ο επισκέπτης της ιστοσελίδας www.openlibrary.org μπορεί -εκτός από το να τα διαβάσει online- να τα μεταφέρει και στον υπολογιστή του, να τα αποστείλει μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε φίλους του ή να τα τυπώσει σε χαρτί.

"Επιθυμούμε να ψηφιοποιήσουμε όλη την ανθρώπινη γνώση και δε μπορούμε να το ρισκάρουμε, ιδιωτικοποιώντας την!" δηλώνει ο Ντόρον Γουέμπερ, στέλεχος του ιδρύματος Alfred P. Sloan, μιας φιλοanthρωπικής οργάνωσης που από το 2003 έχει συνεισφέρει στο Internet Archive περισσότερα από 3 εκατ. δολάρια. Στην προσπάθεια του Open Library, πάντως, συμμετέχουν ενεργά, εκτός από το Ίδρυμα Σμιθσόνιαν, το Πανεπιστήμιο του Τορόντο και το Πανεπιστήμιο Τζον Χόπκινς και οι ιδιωτικές εταιρείες-κολλοσοί Microsoft, Hewlett-Packard, Adobe, και Yahoo!



i

Librarians' Internet Index
<http://www.lii.org/>

The Internet Archive
<http://www.archive.org/>

The Internet Public Library
<http://www.ipl.org/>

**Ανοικτή
Πρόσβαση**
γνώση για όλους



www.openaccess.gr

Ο ελληνικός δικτυακός τόπος για την Ανοικτή Πρόσβαση
Νέα – Εκδηλώσεις - Πολιτικές - Σύνδεσμοι - eGallery - Forum